

CVR-nr.: 20 76 68 16

Marts 2024

Standpunkt Arbejdstager- rettigheder

Akademiker
Pension

Indledning

Dette standpunktspapir beskriver AkademikerPensions tilgang til at fremme respekten for arbejdstagerrettighederne i investeringsporteføljen og tydeliggør, hvad vores medlemmer kan forvente af os, herunder hvordan vi tilgår selskaber, som overtræder vores politik.

Arbejdstagerrettighederne er et af mange emner i AkademikerPensions overordnede ansvarlighedspolitik¹, der har til formål at sikre et højt afkast på et ansvarligt grundlag.

AkademikerPension er som arbejdsmarkedspensionskasse, der er baseret på medlemsdemokrati og fællesskab, fokuseret på at skabe gode arbejdsvilkår i egen organisation og i de selskaber, vi investerer i.

Indsatsen for at fremme beskyttelsen af arbejdstagerrettighederne i investeringsporteføljen er både et udtryk for AkademikerPensions værdisæt og en måde at håndtere risici og fremme værdiskabelse til gavn for medlemmerne på lang sigt.

Desværre er krænkelse af arbejdstagerrettighederne en global og omfattende udfordring, som ikke er begrænset til særlige sektorer eller geografiske områder. Dårlige arbejdsvilkår, tvangsarbejde og diskrimination er udbredt, og retten for arbejdere til at organisere sig i fagforeninger og til kollektivt at forhandle løn og arbejdsvilkår er under pres.

Ingen diversificeret investeringsportefølje kan undgå at være forbundet med negative indvirkninger på arbejdstagerrettighederne. Omvendt er der også en mulighed for, at AkademikerPension sammen med andre investorer kan bidrage til en positiv udvikling i selskaberne og i de globale værdikæder. Det stiller krav om at få de rette processer på plads til at identificere, forebygge, afbøde og redegøre for de aktuelle og potentielle negative indvirkninger på arbejdstagerrettighederne med et blik for forholdene i selskabernes globale værdikæder.

¹ AkademikerPensions [Politik for ansvarlige investeringer \(2023\)](#)

Indhold

Indledning.....	2
Baggrund.....	4
Mål.....	4
Virksomheders ansvar.....	4
<i>Ansaret rækker ud over loven.....</i>	5
<i>Risikobaseret due diligence.....</i>	5
Aktivt ejerskab.....	6
<i>Børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer.....</i>	6
Dilemma: Eksklusion eller dialog.....	6
<i>Unoterede fonde og co-investeringer.....</i>	8
<i>Samarbejder.....</i>	8
Afkasteffekter.....	8
Transparens og rapportering.....	8

Baggrund

Veldrevne selskaber, der opfører sig ansvarligt, vil give et højt afkast på lang sigt. Det er AkademikerPensions vurdering. AkademikerPensions arbejde med ansvarlige investeringer fokuserer derfor både på at skabe et højt afkast og på at bidrage til at forbedre indvirkningerne fra selskaberne i porteføljen på mennesker og miljøet.

Investeringer på et globalt marked rummer store udfordringer – også når det kommer til arbejdstagerrettighederne. Det er alment kendt og understøttes af vores tilgængelige data².

Generelt har virksomhederne på det globale marked således ikke tilstrækkelige værn og politikker på plads til at sikre, at de ikke bidrager til krænkelse af arbejdstagerrettighederne. Det gælder især i virksomhedernes værdikæder. I en analyse³ foretaget af Institut for Menneskerettigheder i 2022 slås det fast, at der også for danske virksomheder er lang vej igen. Som investor vil det derfor aldrig være praktisk muligt at fange alle udfordringer.

AkademikerPension har en bred portefølje med global rækkevidde, og det er komplekst at monitorere de mulige negative påvirkninger. I overensstemmelse med de internationale retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd (se informationsboksen på næste side) foretager vi derfor en risikobaseret prioritering og fokusering af vores indsats som aktiv ejer – og søger en høj grad af transparens om udfordringerne med at sikre respekt for basale rettigheder.

AkademikerPensions tilgang til aktivt ejerskab er helt generelt beskrevet i Politik for ansvarlige investeringer⁴, som blandt andet beskriver tilgangen for så vidt angår de forskellige aktivklasser. Specifikt for arbejdstagerrettigheder opstiller politikken en række mål.

Mål

I AkademikerPension er det vores mål, at investeringerne ikke skal forårsage, bidrage til eller passivt være direkte forbundet til:

- Krænkelser af den frie forenings- og organisationsret og retten til kollektive forhandlinger.

- Arbejds- og ansættelsesforhold, som foregår under tvang.
- Ulovligt børnearbejde.
- Arbejds- og ansættelsesforhold hvor diskrimination finder sted.
- Manglende sikkerhed, sundhed og ringe arbejdsmiljøforhold på arbejdspladser.

Hvis selskaber overtræder ovenstående, vil AkademikerPension søge at få selskaberne til at rette op gennem dialog, samarbejde med andre investorer, generalforsamlingsforslag og/eller evt. offentlig kritik. Frasalg er som udgangspunkt sidste udvej og kan i visse tilfælde vanskeligt lade sig gøre på grund af investeringsmæssige hensyn (se senere).

Vores due diligence-proces og eskaleringsmuligheder afhænger blandt andet af vores ejerandel i den pågældende situation og den konkrete aktivklasse⁵.

Virksomheders ansvar

Det følger af de internationale normer, at virksomheder har et ansvar for at respektere menneskerettighederne, herunder arbejdstagerrettighederne. De skal således undgå negative indvirkninger på menneskerettighederne (herunder arbejdstagerrettighederne) og skal håndtere negative indvirkninger på menneskerettigheder, som de er involveret i⁶. Dette ansvar gælder for alle virksomheder – uanset størrelse, branche og geografiske placering.

Dette er imidlertid et ansvar, som mange virksomheder ikke lever op til. I AkademikerPensions 2022 Erklæring om investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer⁷ fremgår det blandt andet, at 53,2% af det omfattede investeringsunivers ikke har processer og overholdelsesmekanismer på plads til overvågning af overholdelsen af FN's Global Compact-principper og OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder (indikator 11). Dette tal vil formentligt være endnu højere, hvis der tages højde for metodeusikkerhed. Ligeledes viser dataene, at der er en gennemsnitlig ukorrigeret lønforskel mellem kønnene i de investeringsmodtagende virksomheder på 14,16% (indikator 12). Det er derfor tydeligt, at der er stor forskel

² AkademikerPensions [Erklæring om investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer \(2022\)](#).

³ Institut for Menneskerettigheder: [Documenting Respect for Human Rights - A 2022 Snapshot of Large Danish Companies](#).

⁴ AkademikerPensions [Politik for ansvarlige investeringer \(2023\)](#).

⁵ AkademikerPensions [Politik for ansvarlige investeringer](#) beskriver hvilken tilgang, der anvendes for de enkelte aktivklasser.

⁶ Princip 11 i [FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv \(2011\)](#).

⁷ AkademikerPensions [Erklæring om investeringsbeslutningers vigtigste negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer \(2022\)](#), side 15.

på, hvad der forventes af virksomhederne i relation til respekten for arbejdstagerrettighederne og den reelle praksis på området.

De internationale retningslinjer og normer:

ILO's kernekonventioner⁸ samt Erklæring om Fundamentale Principper og Arbejdstagerrettigheder⁹ og ILO's Treparsertserklæring om Multinationale Selskaber og Socialpolitik¹⁰

The International Labour Organisation (ILO) er underlagt FN og har til formål at sikre grundlæggende arbejdstagerrettigheder, bekæmpe fattigdom og fremme social retfærdighed. ILO's erklæringer beskriver indholdet af disse rettigheder.

FN's Vejledende Principper om Menneskerettigheder og Erhvervsliv (UNGP)¹¹

De Vejledende Principper giver en overordnet ramme for erhvervslivets ansvar for menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, herunder hvilke processer der bør etableres for at undgå og håndtere negative påvirkninger på disse rettigheder. Virksomhederne skal anvende disse processer (kaldet due diligence processer) til at identificere, forebygge, afbøde og redegøre for aktuelle og potentielle krænkelse og negative påvirkninger afledt af virksomhedens aktiviteter.

OECD's Retningslinjer for Multinational Virksomheder om Ansvarlig Virksomhedsadfærd¹²

Retningslinjerne fastlægger forventningerne til virksomheder i forhold til ansvarlig virksomhedsadfærd (herunder implementering af due diligence processer). Formålet med Retningslinjerne er at minimere de krænkelse og den negative påvirkning af omverdenen, som virksomhedernes aktiviteter kan give anledning til. Retningslinjerne omhandler bl.a. virksomheders arbejde med menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupsion.

Ansvar rækker ud over loven

Hvorvidt en virksomhedsaktivitet er lovlig eller ej, er et vigtigt spørgsmål, men AkademikerPensions arbejde med

ansvarlige investeringer rækker til tider længere end national lovgivning.

Lovkrav til virksomhedernes sikring af arbejdernes rettigheder er nemlig meget forskellige fra land til land. I nogle lande er arbejdstagerrettighederne kun sikret i meget ringe grad. Det vil derfor afhænge af de konkrete omstændigheder, om det vil være tilstrækkeligt for en virksomhed at leve op til national lovgivning, når det kommer til arbejdstagerrettighederne. I mange tilfælde vil det ikke være nok, og vi vil i disse tilfælde forvente, at virksomhederne lever op til de internationale normer for ansvarlig virksomhedsadfærd og anvender risikobaseret due diligence.

Risikobaseret due diligence

For at sikre, at virksomheder ikke forårsager, bidrager til eller er forbundet med krænkelse af arbejdstagerrettighederne skal de implementere due diligence-processer i deres forretning. Dette indebærer, at virksomheden skal:

1. identificere risici for at medvirke til negative indvirkninger på arbejdstagerrettighederne
2. afbøde og forebygge negative indvirkninger
3. redegøre offentligt for indsatsen.

Det er denne proces, som AkademikerPension forventer, at virksomhederne i vores portefølje implementerer og efterlever.

Ny EU-regulering

EU's direktivforslag om lovpligtig due diligence for menneskerettigheder og miljø (CSDDD)¹³ forventes endeligt behandlet i 2024 og CSRD-direktivet om bæredygtighedsrapportering¹⁴ er allerede blevet vedtaget og afventer nu national implementering. Disse direktiver kan medføre, sammen med yderligere lovgivningsinitiativer fra EU's side, en omfattende ny lovpligtig proces- og rapporteringsforpligtigelse for selskaber og finansielle virksomheder om bæredygtighedsrelaterede emner, herunder arbejdstagerrettigheder. Disse lovgivningsinitiativer vil gælde både for europæiske virksomheder og for ikke-europæiske virksomheder med aktiviteter i EU.

⁸ [ILO's kernekonventioner](#).

⁹ [ILO's Erklæring om Fundamentale Principper og Arbejdstagerrettigheder \(2022\)](#).

¹⁰ [ILO's Treparsertserklæring om Multinationale Selskaber og Socialpolitik \(2022\)](#).

¹¹ [FN's Vejledende Principper for Menneskerettigheder og Erhvervsliv \(2011\)](#).

¹² [OECD's Retningslinjer for Multinational Virksomheder om Ansvarlig Virksomhedsadfærd \(2023\)](#).

¹³ [Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om virksomhedernes due diligence i forbindelse med bæredygtighed og om ændring af direktiv \(EU\) 2019/1937](#).

¹⁴ [EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV \(EU\) 2022/2464 af 14. december 2022](#).

Det er et nødvendigt skridt og stiller store krav til, at virksomhederne i vores portefølje bliver bedre til at udføre og dokumentere deres due diligence processer.

Aktivt ejerskab

Krænkelser af arbejdstagerrettighederne er en global og omfattende udfordring, som ikke er begrænset til særlige sektorer eller geografiske områder. Det er derfor vanskeligt at afgrænse sig helt fra problemstillingen. AkademikerPension har derfor valgt, at problemstillingen primært håndteres gennem aktivt ejerskab frem for gennem eksklusioner.

Der kan imidlertid være situationer, hvor eksklusion af konkrete selskaber vil være relevant. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor der er tale om meget grove overtrædelser og/eller hvor dialogen er udsigtsløs. I konkrete sager vil vi også forholde os til, om fagbevægelsen, som repræsenterer de pågældende arbejdstagere, anbefaler, at investorerne ekskluderer eller forbliver investeret for fortsat at øve indflydelse på selskabet og derved fremme arbejdstagerrettighederne. Beslutninger om frasalg af enkelt-selskaber er dog i sidste ende alene en beslutning, der ligger hos AkademikerPension.

Børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

AkademikerPensions tilgang til aktivt ejerskab afhænger af, hvilken slags investering der er tale om¹⁵. For så vidt angår investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer har AkademikerPension prioriteret, som udgangspunkt, at have alle investeringer på 'egne bøger'. Det vil sige, at AkademikerPension selv ejer næsten alle aktier og virksomhedsobligationer direkte (via egen kapitalforening) frem for via fonde, selv når eksterne forvaltere foretager papirudvælgelsen på vegne af AkademikerPension. AkademikerPension kan dermed selv foretage screening, aktivt ejerskab og eventuelt eksklusion af børsnoterede selskaber og udstedere af virksomhedsobligationer i tråd med AkademikerPensions standpunktspapirer og Politik for ansvarlige investeringer¹⁶.

Dilemma: Eksklusion eller dialog

Da krænkelser af arbejdstagerrettighederne er en meget alvorlig sag, kan det være fristende straks at skride til eksklusion for at distancere sig fra krænkelsen.

Et dilemma er imidlertid, at eksklusion indebærer en udfordring i forhold til muligheden for at kunne udøve aktivt ejerskab og påvirke det pågældende selskabs adfærd.

Eksklusion reducerer umiddelbart muligheden for møder, dialog og direkte samarbejde med selskabet. Omvendt er der også situationer, hvor en eksklusion - eller den troværdige trussel herom - er nødvendig for at få ledelsen i tale. Hertil giver ejerskab af aktier adgang og stemmeret til selskabers generalforsamlinger, og denne ret mistes dermed ved et frasalg. Ligeledes fortabes retten til at fremsætte egne forslag på selskabernes generalforsamlinger.

I AkademikerPension har vi valgt, at problemstillingen primært håndteres gennem et aktivt ejerskab frem for gennem eksklusioner. Det skyldes, at problemstillingen i høj grad er vidt udbredt og ikke mindst skal løses ved at stramme national lovgivning samt stærkere internationalt samarbejde. Hertil kommer, at konsekvente eksklusioner ved arbejdstagerrettighedskrænkelser ville påvirke vores muligheder for at skabe et højt afkast til vores medlemmer for negativt, da problemstillingen netop omfatter mange af de store internationale selskaber.

Hvis vi bliver opmærksomme på¹⁷, at en investering kan forbindes til krænkelser af arbejdstagerrettighederne, vil vi derfor som udgangspunkt indlede aktivt ejerskab¹⁸ over for selskabet og gennem dialog forsøge at påvirke selskabet til at ændre adfærd.

I særlige tilfælde, hvor der er tale om gentagne og systematiske krænkelser, kan eksklusion imidlertid komme på tale. I disse tilfælde vil graden af selskabets samarbejdsvillighed, udsigten til forbedringer, investeringsmæssige overvejelser samt andre relevante informationer ligeledes indgå i vurderingen.

Hertil kan vi blandt andet vælge åbenhed om dilemmaet, aktionærforslag, offentlig kritik eller anden eskaleringsstrategi for at lægge pres på selskabet.

¹⁵ Se nærmere beskrivelse af AkademikerPensions tilgangs til aktivt ejerskab i forhold til de enkelte aktivklasser i [Politik for ansvarlige investeringer \(2023\)](#).

¹⁶ AkademikerPensions [Publikationer og rapporter](#).

¹⁷ F.eks. gennem AkademikerPensions screeninger af investeringsuniverset, pressedækning, informationer fra samarbejdspartnere eller gennem andre kilder.

¹⁸ Læs mere om AkademikerPensions tilgang til aktivt ejerskab under de forskellige aktivklasser i AkademikerPensions [Politik for ansvarlige investeringer \(2023\)](#).

Case: Tesla

Tesla er et eksempel på et selskab, som gentagne gange er blevet kritiseret for selskabets tilgang til arbejdstagerrettighederne. I 2023 rykkede denne problematik til Norden, da Tesla kom i konflikt med selskabets svenske værkstedsarbejdere. Da Tesla nægtede at indgå i kollektive forhandlinger med værkstedsarbejdernes fagforening, indledte værkstedsarbejderne en strejke, som sidenhen medførte sympati-strejker på tværs af andre professioner samt i Norge og Danmark.

Da Tesla aktivt har modarbejdet arbejdstagerrettighederne – her de svenske værkstedsarbejders ret til at indgå i kollektive forhandlinger – har AkademikerPension i samarbejde med en række nordiske pensionskasser kontaktet¹⁹ Teslas bestyrelse for at indlede en dialog om selskabets tilgang til arbejdstagerrettighederne.

Case: Eksklusion af Wizz Air

I 2022 valgte AkademikerPension at ekskludere det ungarske lavprislejerselskab Wizz Air. AkademikerPension har været i direkte dialog med Wizz Air, da selskabet i en årrække har udvist stor modstand over for deres ansattes fagforeningsfrihed og ret til at indgå i kollektive forhandlinger. Da Wizz Air ikke var villig til at ændre praksis og sikre de ansattes arbejdstagerrettigheder, valgte AkademikerPension at ekskludere selskabet. Hensyn til afkast og risiko blev vurderet til ikke at stå i vejen for denne beslutning.

Case: Amazon-pres

I 2023 er AkademikerPension gået sammen med en lang række andre danske pensionselskaber om at lægge pres på den amerikanske internethandelsvirksomhed Amazon i forhold til selskabets tilgang til arbejdstagerrettighederne. Baggrunden for dialoginitiativet er en række sager, hvor Amazon er blevet beskyldt for brud på arbejdstagerrettighederne, hvilket ikke harmonerer med selskabets egne erklærede principper på området. Derfor anvender investorgruppen aktivt ejerskab til at lægge pres på Amazon for at få selskabet til at fremlægge en uafhængig rapport, der tydeligt viser, hvordan selskabet konkret sikrer medarbejdernes rettigheder i praksis.

Case:**A.P. Møller-Mærsk dialog og aktionærforslag**

AkademikerPension har i en årrække været i dialog med A.P. Møller-Mærsk om selskabets tilgang til arbejdstagerrettighederne. Baggrunden herfor har bl.a. været sager om kritisable forhold for havnearbejdere og søfarende samt i forbindelse med ophugning af skibe. Som opfølgning på vores dialog med Mærsk fremsatte AkademikerPension i 2023 et aktionærforslag på Mærskes generalforsamling. Aktionærforslaget opfordrede bestyrelsen til at styrke Mærskes transparens og offentlige kommunikation om selskabets due diligence for menneskerettigheder og håndtering af menneskerettighedsrisici. Bestyrelsen støttede ikke forslaget, og det blev ikke vedtaget, men det er vores vurdering, at det har øget opmærksomheden om emnet i selskabets bestyrelse, og dialogen med selskabet pågår fortsat.

¹⁹ [Brev til Teslas bestyrelse \(14. december 2023\).](#)

Unoterede fonde og co-investeringer

Når AkademikerPension foretager unoterede investeringer, foregår det i langt overvejende grad igennem fonde med dertil knyttede kapitalforvaltere samt co-investeringer med disse. Denne tilgang giver ikke de samme muligheder for løbende aktivt ejerskab, som det f.eks. er tilfældet for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer. Grunden hertil er, at det er vanskeligt og forbundet med prohibitivt høje omkostninger at ekskludere og frasælge en fond, efter at investeringen er foretaget.

Af den årsag er der behov for en anderledes og mere nøje afvejning af risiciene *før* investeringsbeslutning, end det er tilfældet inden for det børsnoterede område, herunder en screeningsproces op mod AkademikerPensions ansvarlighedspolitik.²⁰

Fonde, der passerer screeningsfasen, gennemgår en due diligence proces, hvor der, i samarbejde med teamet for ansvarlige investeringer, foretages en analyse med henblik på at vurdere de ESG-mæssige risici ved investeringen. Identificeres væsentlige risici søges disse mitigeret så tidligt som muligt i dialogen med forvalteren. Det kan for eksempel være tilfældet, hvis forvalteren har et bredt formuleret investeringsmandat. Eller hvis forvalteren har en historik for at foretage investeringer, der er i konflikt med AkademikerPensions Politik for ansvarlige investeringer²¹ og ikke ønsker at afskære den nye fond herfra.

Hvilke tiltag, der konkret kan tages i forhold til kapitalforvalteren og/eller i afgrænsning af investeringsmandatet, er i høj grad situationsbestemt og beror på en kommerciel forhandling, men søges altid i videst muligt omfang at gøres kontraktligt reguleret.

Samarbejder

AkademikerPension er med i en række initiativer og samarbejder for at fremme ansvarlig virksomhedsadfærd og ansvarlige investeringer. Af de samarbejder, som vedrører arbejdstagerrettigheder, kan nævnes:

- PRI Advance:
AkademikerPension deltager i det FN-støttede Principles for Responsible Investments' (PRI) nye dialoginitiativ, hvor vi skal være med til at presse på for at fremme en ansvarlig værdikæde for vedvarende energi. Advance fokuserer på 40 selskaber inden for henholdsvis vedvarende energi og minesektoren, som er helt centrale for transitionen. AkademikerPension er med til at føre dia-

logen med danske Ørsted om sociale hensyn samt arbejdstager- og menneskerettigheder i den grønne omstilling.

- The Labour Rights Investor Network:
Globalt investornetværk som har til formål at understøtte vidensdeling og aktivt ejerskab i forhold til fagforeringsfrihed og retten til kollektive forhandlinger.
- Investor Alliance for Human Rights:
Internationalt investorsamarbejde, som har til formål at fremme beskyttelsen af menneske- og arbejdstagerrettigheder.
- EOS at Federated Hermes:
Står for en stor del af dialogerne, herunder om arbejdstagerrettigheder, med udenlandske selskaber på vegne af AkademikerPension og en lang række andre institutionelle investorer. EOS rådgiver ligeledes om stemmeafgivelse på selskabernes generalforsamlinger.

Afkasteffekter

Der er dilemmaer forbundet med at få ansvarlighed og høje afkast til at gå hånd i hånd. Men når der er tale om langsigtede investeringer af pensionsmidler, er der i det store og hele ikke nødvendigvis et modsætningsforhold.

Generelt er det som regel uproblematisk at ekskludere enkelte selskaber. Men porteføljen kan være følsom over for store frasalg, hvor vi frasælger en hel industrisektor, ligesom effekten af de samlede eksklusioner på tværs af emner og aktivklasser løbende overvåges og vurderes. Fordi udfordringerne med virksomheders krænkelse af arbejdstagerrettighederne, som nævnt, som udgangspunkt ikke håndteres med sektoreksklusioner, vurderes AkademikerPensions tilgang at have en langsigtet neutral til positiv effekt for afkastet. Før evt. eksklusion af enkelte selskaber med henvisning til arbejdstagerrettighedskrænkelser, vil det blive vurderet og lagt til grund, at det kan ske på acceptable investeringsmæssige vilkår. Vurderingen foretages fra sag til sag.

Transparens og rapportering

AkademikerPension søger at sikre en høj grad af transparens omkring arbejdet med ansvarlige investeringer, herunder implementeringen af nærværende Standpunkt.

Både eksklusions- og observationslisten bliver offentliggjort på www.akademikerpension.dk

²⁰ Læs mere om AkademikerPensions due diligence proces i forhold til unoterede fonde og co-investeringer i [Politik for ansvarlige investeringer \(2023\)](#), side 15ff.

²¹ AkademikerPensions [Politik for ansvarlige investeringer \(2023\)](#).

Pensionskassen kommunikerer løbende om status på arbejdet, herunder aktivt ejerskab, via AkademikerPensions hjemmeside, sociale medier og i pressen samt årligt i AkademikerPensions Rapport om ansvarlige investeringer, der gøres tilgængelig på hjemmesiden i god tid før generalforsamlingen.

Dilemma: Gig-workers

Platformsøkonomien er i de senere år vundet frem og har medbragt både teknologisk udvikling, økonomisk vækst og nye fleksible jobmuligheder.

Et væsentligt etisk dilemma er imidlertid opstået ved virksomhedernes anvendelse af de såkaldte gig-workers (gig-arbejdere). Det vil sige, at virksomhedens medarbejdere ikke er ansat på traditionel vis, men derimod er hyret ind som selvstændige underleverandører. Det kan f.eks. være chauffører, lagerarbejdere eller lignende. På den ene side kan gig-arbejde i nogle tilfælde medføre fleksibilitet og selvbestemmelse for gig-arbejderne. På den anden side er det en udfordring ved denne form for ansættelse, at gig-arbejderne ikke modtager den samme beskyttelse som under en almindelig ansættelseskontrakt. Typisk er feriepenge, sygedage, arbejdsskadeforsikring, pension, overarbejdsbetaling og lignende ikke en del af kontrakten. Det forventes gig-arbejderen selv at stå for.

Denne situation kan i nogle situationer medføre dårlige og ustabile løn- og arbejdsvilkår og kan ligeledes forhindre gig-arbejderne i at udøve deres fagforeningsfrihed og ret til at indgå i kollektive forhandlinger. En ekstra problematik er hertil, at gig-arbejderne i nogle sektorer typisk er personer, som i forvejen er marginaliserede på arbejdsmarkedet og derfor er ekstra sårbare over for arbejdstagerrettighedskrænkelser.

Virksomheder, som anvender gig-arbejdere direkte eller gennem leverandører, forventes derfor at være særligt opmærksomme på denne problemstilling og håndtere denne risiko som en del af virksomhedens due diligence proces i tråd med de internationale retningslinjer for ansvarlig virksomhedsadfærd.

AkademikerPension
Smakkedalen 8
2820 Gentofte
akademikerpension.dk

